

HƯỚNG TỚI KỶ NIỆM 80 NĂM NGÀY TRUYỀN THỐNG NGÀNH TÀI CHÍNH
VÀ ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ TÀI CHÍNH LẦN THỨ I**Ý NGHĨA QUAN ĐIỂM CỦA HỒ CHÍ MINH VỀ CHỦ NGHĨA
CÁ NHÂN ĐỐI VỚI VIỆC NÂNG CAO ĐẠO ĐỨC CHO CÁN BỘ,
ĐẢNG VIÊN HIỆN NAY**

TS. Vũ Thị Thanh Tinh*

Bài viết phân tích những nội dung cơ bản quan điểm Hồ Chí Minh về chủ nghĩa cá nhân và ý nghĩa của tư tưởng đó trong việc nâng cao đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên hiện nay. Trên cơ sở luận giải khái niệm, biểu hiện, tác hại và nguồn gốc của chủ nghĩa cá nhân theo quan điểm Hồ Chí Minh, tác giả làm rõ mối đe dọa của chủ nghĩa cá nhân đối với vai trò lãnh đạo và uy tín của Đảng trong điều kiện Đảng cầm quyền. Từ đó, thấy được tính cấp thiết của việc quét sạch chủ nghĩa cá nhân, coi đó là nhiệm vụ chiến lược nhằm xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên “vừa hồng, vừa chuyên”, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp cách mạng. Các giải pháp được đề xuất mang tính hệ thống, kết hợp giữa giáo dục đạo đức cách mạng và thực hành kỷ luật nghiêm minh, giữa tự tu dưỡng và cơ chế giám sát. Bài viết góp phần khẳng định giá trị lý luận và thực tiễn bền vững của tư tưởng Hồ Chí Minh trong công cuộc xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay.

• Từ khóa: chủ nghĩa cá nhân, đạo đức cách mạng, quan điểm Hồ Chí Minh về chủ nghĩa cá nhân.

This article analyzes the core contents of Ho Chi Minh's views on individualism and the significance of these views in enhancing revolutionary ethics among cadres and Party members today. By clarifying the concept, manifestations, harms, and origins of individualism from Ho Chi Minh's perspective, the author highlights the threat that individualism poses to the leadership role and credibility of the Communist Party, especially in the context of the Party in power. From this foundation, the article emphasizes the urgent need to eliminate individualism, considering it a strategic task in building a contingent of cadres and Party members who are both morally upright and professionally competent, meeting the demands of the revolutionary cause. The proposed solutions are systematic, combining revolutionary moral education with strict disciplinary practices, and linking self-cultivation with effective supervision mechanisms. The article contributes to reaffirming the enduring theoretical and practical value of Ho Chi Minh's thought in the current process of Party building and rectification.

• Key words: individualism, revolutionary ethics, Ho Chi Minh's view on individualism.

Mở đầu

Trong suốt tiến trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đặc biệt quan tâm đến việc xây dựng, rèn luyện đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên - những người giữ vai trò then chốt trong tổ chức và vận hành bộ máy của Đảng và Nhà nước. Người khẳng định: “Cũng như sông thì phải có nguồn, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”. Trong hệ thống tư tưởng đạo đức ấy, cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân giữ vị trí đặc biệt quan trọng, được Hồ Chí Minh coi là nhiệm vụ cấp thiết, lâu dài và thường xuyên trong suốt quá trình xây dựng Đảng. Ngày nay, khi Đảng ta tiếp tục sự nghiệp đổi mới và lãnh đạo công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc trong điều kiện hội nhập sâu rộng, chủ nghĩa cá nhân vẫn là nguy cơ tiềm ẩn, tác động tiêu cực đến phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống của không ít cán bộ, đảng viên. Thực tiễn đặt ra yêu cầu phải tiếp tục nghiên cứu, quán triệt và vận dụng sâu sắc tư tưởng Hồ Chí Minh về vấn đề này, nhằm góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức.

Ngày gửi bài: 19/5/2025

Ngày gửi phản biện: 25/5/2025

Ngày nhận kết quả và sửa phản biện: 23/6/2025

Ngày chấp nhận đăng: 30/6/2025

DOI: <https://doi.org/10.71374/jfar.v25.i292.02>

* Học viện Tài chính; email: vuthithanh tinh@hvtc.edu.vn

Xuất phát từ yêu cầu đó, bài viết tập trung làm rõ quan điểm của Hồ Chí Minh về chủ nghĩa cá nhân, phân tích ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc của tư tưởng ấy đối với việc nâng cao đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên trong giai đoạn hiện nay.

1. Quan điểm của Hồ Chí Minh về chủ nghĩa cá nhân - Một số nhận thức cơ bản

1.1. Chủ nghĩa cá nhân là gì?

Trong lịch sử triết học, “Chủ nghĩa cá nhân” là một hình thức biểu hiện cơ bản của lợi ích cá nhân, là sự tuyệt đối hóa bản tính, quyền sống, tự do tuyệt đối của cá nhân đối với lợi ích tập thể và cộng đồng xã hội. Chủ nghĩa cá nhân được hình thành và phát triển cùng với sự ra đời và hoàn thiện của chế độ sở hữu tư nhân, đỉnh cao là dưới chế độ tư bản chủ nghĩa. Ở Việt Nam, Hồ Chí Minh là người đầu tiên đề cập một cách hệ thống đến khái niệm, nguồn gốc, bản chất, tác hại của chủ nghĩa cá nhân, cùng với các nguyên tắc và phương pháp để quét sạch chủ nghĩa cá nhân. Người đã khẳng định: “Chủ nghĩa cá nhân là trái ngược với chủ nghĩa tập thể và chủ nghĩa tập thể, chủ nghĩa xã hội nhất định thắng, chủ nghĩa cá nhân nhất định phải tiêu diệt”, “Chủ nghĩa cá nhân là một kẻ địch hung ác của chủ nghĩa xã hội. Người cách mạng phải tiêu diệt nó”. Như vậy, Hồ Chí Minh đã nhấn mạnh đến sự cần thiết phải đấu tranh quét sạch chủ nghĩa cá nhân và coi đây là nhiệm vụ quan trọng bậc nhất đối với quá trình thiết lập và xây dựng chế độ xã hội cộng sản chủ nghĩa.

1.2. Biểu hiện và tác hại của chủ nghĩa cá nhân

Khi Đảng Cộng sản Việt Nam trở thành đảng cầm quyền, Hồ Chí Minh đã chỉ ra bốn nguy cơ đối với Đảng, đó là: một là, sai lầm về đường lối của Đảng; hai là, quy thoái về phẩm chất đạo đức của đội ngũ cán bộ, đảng viên; ba là, kém về trí tuệ; bốn là, thiếu bản lĩnh và tư duy độc lập, tự chủ, sáng tạo. Trong đó, Người đặc biệt chú trọng tới quét sạch chủ nghĩa cá nhân cho Đảng, đảng viên và cán bộ. Vì vậy, Hồ Chí Minh đã chỉ ra hình thức biểu hiện và tác hại của chủ nghĩa cá nhân đối với từng đối tượng. Người nói: “Trong Đảng ta còn có những người chưa học được, chưa làm được bốn chữ “chí công vô tư”, cho nên mắc phải chứng chủ nghĩa cá nhân. Chủ nghĩa cá

nhân là như một thứ vi trùng rất độc, do nó mà sinh ra các thứ bệnh rất nguy hiểm, thí dụ những bệnh sau đây: “Bệnh tham lam - Những người mắc phải bệnh này thì đặt lợi ích của mình lên trên lợi ích của Đảng, của dân tộc, do đó mà chỉ “tự tư tự lợi”. Dùng của công làm việc tư... Bệnh lười biếng - Tự cho mình là cái gì cũng giỏi, việc gì cũng biết. Làm biếng học hỏi, làm biếng suy nghĩ. Việc dễ thì tranh lấy cho mình. Việc khó thì đùn cho người khác... Bệnh kiêu ngạo - Tự cao, tự đại, ham địa vị, hay lên mặt. Bệnh hiếu danh - Tự cho mình là anh hùng, là vĩ đại. Có khi vì cái tham vọng đó mà việc không đáng làm cũng làm... Thiếu kỷ luật - Đã mắc bệnh cá nhân thì tư tưởng và hành động cũng đặt cá nhân lên trên. Vì thế mà việc gì cũng không lấy Đảng làm nền tảng”.

Trên cơ sở chỉ ra biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, Hồ Chí Minh cũng đã nhấn mạnh tới hậu quả của nó: “Do cá nhân chủ nghĩa mà ngại gian khổ, khó khăn, sa vào tham ô, hủ hóa, lãng phí, xa hoa. Họ tham danh trục lợi, thích địa vị quyền hành. Họ tự cao, tự đại, coi thường tập thể, xem khinh quần chúng, độc đoán, chuyên quyền. Họ xa rời quần chúng, xa rời thực tế, mắc bệnh quan liêu, mệnh lệnh. Họ không có tinh thần cố gắng vươn lên, không chịu học tập để tiến bộ. Cũng do cá nhân chủ nghĩa mà mất đoàn kết, thiếu tính tổ chức, tính kỷ luật, kém tinh thần trách nhiệm, không chấp hành đúng đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, làm hại đến lợi ích của cách mạng, của nhân dân. Tóm lại, do cá nhân chủ nghĩa mà phạm nhiều sai lầm”.

Mặt khác, chủ nghĩa cá nhân còn gây ra những thiệt hại không nhỏ về kinh tế do đội ngũ cán bộ thoái hóa, biến chất gây ra. Những kẻ mắc căn bệnh này dễ dẫn đến việc lạm dụng quyền lực để trục lợi cá nhân, đục khoét tiền bạc, sức khỏe, tiền thuế của nhân dân đóng góp để làm giàu cho bản thân họ. Họ đặt lợi ích cá nhân cao hơn lợi ích tập thể, xã hội. Vì vậy, mà dẫn đến hoang phí, xa hoa, không trong sạch, lười biếng, tà dâm... Từ đó, về mặt văn hóa - xã hội: chủ nghĩa cá nhân làm đảo lộn các chuẩn mực xã hội, suy đồi đạo đức xã hội. Điều này có thể thấy rất rõ trong thời kì kháng chiến chống Pháp với vụ đại án tham nhũng của Trần Dụ Châu, hay trong thời kì quá độ đi lên xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta

hiện nay với rất nhiều vụ án tham nhũng về kinh tế, những sai phạm trong quản lý - điều hành kinh tế của các cán bộ giữ vị trí cao trong Đảng, Nhà nước gây ra. Như vậy, chủ nghĩa cá nhân làm tha hóa con người, làm cho con người mất đi tính cách người, mất đi bản tính thiện mà ban đầu họ có. Chủ nghĩa cá nhân đã hủy hoại, làm suy đồi con người, làm cho con người thiếu đạo đức hay không có đạo đức. Những kẻ mắc bệnh chủ nghĩa cá nhân, đạo đức lớn nhất đối với họ là lợi ích của chính bản thân họ, chứ không phải là lợi ích của nhân dân, của tập thể, của cách mạng.

1.3. Nguồn gốc của chủ nghĩa cá nhân

Nguyên nhân sâu xa của chủ nghĩa cá nhân, theo Hồ Chí Minh là xuất phát từ chế độ chiếm hữu tư nhân về tư liệu sản xuất. Nó là kiểu tư tưởng xuất hiện ở giai cấp bóc lột trong xã hội. Hồ Chí Minh nói: “Trong xã hội cũ, bọn phong kiến địa chủ, bọn tư bản và đế quốc thẳng tay áp bức, bóc lột những tầng lớp người khác, nhất là công nhân và nông dân. Chúng cướp của chúng do xã hội sản xuất ra, làm của riêng của cá nhân chúng, để chúng “ngồi mát ăn bát vàng”. Do đó, trong cách mạng xã hội chủ nghĩa Đảng Cộng sản Việt Nam phải quét sạch những mụn bào, gach bẻ và các thứ rác rưởi khác xuất phát từ sự ích kỷ, hẹp hòi, từ thói cá nhân chủ nghĩa cổ hữu đã tồn tại trong con người do chế độ sở hữu tư nhân để lại.

Bên cạnh đó, Hồ Chí Minh cũng chỉ rõ trong điều kiện đất nước nửa thực dân, nửa phong kiến, lại đang tiếp tục hoàn thành cuộc cách mạng dân chủ nhân dân thì quá trình ấy thì không thể tránh khỏi những tàn dư tư tưởng cổ hủ, lạc hậu gắn với tâm lý và thói quen sản xuất nhỏ tiểu nông. Đây là một trong những nguyên nhân khách quan khiến cho chủ nghĩa cá nhân còn tồn tại trong xã hội.

Nguyên nhân chủ quan của chủ nghĩa cá nhân, theo Hồ Chí Minh là do đội ngũ cán bộ đảng viên yếu kém về phẩm chất chính trị và năng lực thực tiễn, do thiếu tu dưỡng, rèn luyện dẫn đến việc xa rời quần chúng, ra rời thực tiễn cuộc sống của nhân dân. Hồ Chí Minh đã nói rõ: “Sổ đông trí thức đã được đế quốc và phong kiến giáo dục, nuôi nấng. Cho nên cách sinh hoạt, thể giới quan, học thuật và tư tưởng chính trị của họ đều có một hệ thống toàn diện. Vì vậy, họ có ý

thức và lý luận toàn diện của giai cấp tư sản. Và nền tảng tư tưởng và hành động của họ là chủ nghĩa cá nhân”.

Mặt khác, do công tác tổ chức và sinh hoạt Đảng còn lỏng lẻo: công tác giáo dục chính trị - tư tưởng cho cán bộ chưa thực sự nghiêm chỉnh, cập nhật, thiết thực; công tác kiểm tra, giám sát còn nặng về hình thức, thiết chặt chẽ trong quản lý đảng viên; chưa thực hiện tốt các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt đảng... Tóm lại, do Đảng còn yếu về năng lực lãnh đạo, quản lý, đặc biệt ở công tác đấu tranh chống tiêu cực và xử lý các trường hợp vi phạm còn chưa nghiêm; công tác giáo dục đạo đức cũng còn nhiều hạn chế, bất cập dẫn đến tình trạng chia rẽ, gây ảnh hưởng lớn đến uy tín, sức mạnh của Đảng trước nhân dân, tạo ra kẽ hở để các thế lực thù địch chống phá cách mạng nước ta.

1.4. Biện pháp quét sạch chủ nghĩa cá nhân

Với những hậu quả kể trên của chủ nghĩa cá nhân, Hồ Chí Minh luôn luôn yêu cầu cán bộ, đảng viên phải học và học cho kĩ được bốn chữ “Chí công vô tư”. Người nói: “Người Đảng viên, người cán bộ tốt muốn trở nên người cách mạng chân chính thì không có gì là khó cả. Điều đó hoàn toàn do lòng mình mà ra. Lòng mình chỉ biết Đảng, vì Tổ quốc, vì đồng bào thì mình sẽ dẫn đến chỗ chí công vô tư. Mình đã chí công vô tư thì khuyết điểm sẽ ngày càng ít, mà những đức tính tốt sẽ ngày một nhiều thêm”. Nói tóm lại thì theo Hồ Chí Minh muốn quét sạch chủ nghĩa cá nhân thì phải nâng cao đạo đức cách mạng, gắn giáo dục đạo đức với thực hành đạo đức, gắn thực hành đạo đức cách mạng với thực hiện nghiêm chỉnh pháp luật, xử lý nghiêm minh các trường hợp vi phạm tới lợi ích của Đảng và nhân dân do chủ nghĩa cá nhân gây ra.

Hồ Chí Minh không có chủ trương chỉ đấu tranh quét sạch chủ nghĩa cá nhân một cách chung chung mà Đảng của giai cấp công nhân phải có những giải pháp, việc làm cụ thể. Cuộc đấu tranh đó phải diễn ra một cách thường xuyên, liên tục: “Chủ nghĩa cá nhân không phải chống lại một lần mà hết được. Trong lớp này, các cô các chú kiểm thảo thành khẩn là điều tốt, tiến bộ. Nhưng không phải kiểm thảo xong là gột rửa hết chủ nghĩa cá nhân. Ví như rửa mặt thì phải rửa hàng ngày”. Đặc biệt, khi đất nước

đang trong quá trình cái tạo xã hội cũ và xây dựng xã hội mới thì đội ngũ cán bộ cần phải thực hiện đời sống mới một cách thường xuyên, triệt để: “Trong lúc này, hoang phí xa xỉ là: Trái với tư cách của những người yêu nước, những người cán bộ. Trái với lòng dân, trái với đạo đức cách mạng. Trái với cả oai tín và thể diện của các bạn. Các bạn phải mau mau sửa đổi cho xứng đáng là người yêu nước, là người cán bộ”.

Từ những quan điểm về bản chất, nguồn gốc, biểu hiện và những hậu quả của chủ nghĩa cá nhân, Hồ Chí Minh đã chỉ ra nguyên nhân và giải pháp để quét sạch chủ nghĩa trong Đảng, đảng viên, cán bộ và nhân dân. Do cuộc đấu tranh quét sạch chủ nghĩa cá nhân là cuộc đấu tranh của cái Thiện, cái mới, của đạo đức cách mạng với cái ác, cái xấu xa, hư hỏng, lạc hậu nên bản chất của quét sạch chủ nghĩa cá nhân là quá trình vừa giáo dục đạo đức cách mạng, giáo dục lý tưởng xã hội chủ nghĩa gắn với quá trình chống lại nguy cơ, biểu hiện và tác hại của chủ nghĩa cá nhân đối với Đảng, với Tổ quốc và sự nghiệp cách mạng xã hội chủ nghĩa của nhân dân ta. Theo tư tưởng Hồ Chí Minh nếu như chống chủ nghĩa cá nhân là những giải pháp để xóa bỏ cơ sở nảy sinh, tồn tại và phát triển của chủ nghĩa cá nhân thì quét sạch chủ nghĩa cá nhân là những giải pháp toàn diện hơn, là sự kết hợp giữa giáo dục đạo đức cách mạng sâu rộng trong đảng viên, cán bộ và thực hiện nghiêm minh các biện pháp phòng chống và tiến tới loại bỏ chủ nghĩa cá nhân trong từng cá nhân và xã hội nhằm xác lập những cơ sở tâm lý - tư tưởng mới, tiến bộ, vững chắc cho con người; trên cơ sở đó cái tạo, biến đổi các quan hệ sản xuất tư hữu, tạo điều kiện thiết lập dần từng bước sở hữu công cộng xã hội chủ nghĩa, xóa bỏ hoàn toàn sở hữu tư nhân tư bản chủ nghĩa, tạo điều kiện tốt nhất về kinh tế - văn hóa cho sự phát triển của con người và xã hội. Đây là trách nhiệm lớn lao của Đảng Cộng sản Việt Nam trong thời kỳ quá độ đi lên xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta hiện nay.

2. Ý nghĩa quan điểm của Hồ Chí Minh về chủ nghĩa cá nhân trong việc nâng cao đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên

2.1. Ý nghĩa lý luận

Quan điểm của Hồ Chí Minh về chủ nghĩa cá nhân và cuộc đấu tranh nhằm quét sạch chủ nghĩa

cá nhân trong cán bộ, đảng viên không chỉ là một nội dung đạo đức học đơn thuần, mà còn là một hệ thống tư tưởng mang tính lý luận sâu sắc, có giá trị định hướng và dẫn dắt trong quá trình xây dựng Đảng về đạo đức, góp phần nâng cao năng lực cầm quyền và uy tín của Đảng Cộng sản Việt Nam. Trong điều kiện Đảng cầm quyền, quan điểm đó có ý nghĩa lý luận sâu rộng trên nhiều phương diện.

Trước hết, quan điểm của Hồ Chí Minh về chủ nghĩa cá nhân đã khẳng định rõ lập trường, quan điểm của giai cấp công nhân và của Đảng Cộng sản Việt Nam đối với mối quan hệ giữa cá nhân và tập thể, giữa lợi ích riêng và lợi ích chung, giữa đạo đức cách mạng và những biểu hiện tha hóa về đạo đức. Bằng cách định nghĩa chủ nghĩa cá nhân là “một kẻ địch hung ác của chủ nghĩa xã hội”, Hồ Chí Minh đã đặt cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân trở thành một nội dung bản chất của cuộc đấu tranh giai cấp trong điều kiện mới - khi Đảng đã giành được chính quyền và đứng ở vị trí cầm quyền. Do đó, tư tưởng quét sạch chủ nghĩa cá nhân không chỉ nhằm nâng cao phẩm chất cá nhân của từng cán bộ, đảng viên, mà còn là điều kiện tất yếu để giữ gìn bản chất cách mạng và khoa học của Đảng, củng cố nền tảng đạo đức của chế độ xã hội chủ nghĩa.

Thứ hai, tư tưởng Hồ Chí Minh thể hiện rõ tính biện chứng trong mối quan hệ giữa cá nhân và xã hội, giữa cái riêng và cái chung, từ đó xây dựng nên một quan điểm đạo đức cách mạng lấy tập thể, nhân dân, và lý tưởng cộng sản làm trung tâm. Trong hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh, đạo đức không phải là một khái niệm trừu tượng, mà là hành vi thực tiễn thể hiện qua việc phụng sự nhân dân, trung thành với Đảng, gắn bó với lợi ích của tập thể. Bằng việc phê phán chủ nghĩa cá nhân như là nguồn gốc của mọi thói hư, tật xấu - từ tham ô, lãng phí đến quan liêu, cửa quyền - Hồ Chí Minh đã xác lập một nền đạo đức mới: đạo đức của con người mới xã hội chủ nghĩa. Từ đó, tạo nên cơ sở lý luận quan trọng để hình thành các tiêu chuẩn đạo đức của cán bộ, đảng viên trong điều kiện mới, đặc biệt là “cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư”.

Thứ ba, quan điểm của Hồ Chí Minh giúp khẳng định vai trò của đạo đức cách mạng trong

toàn bộ tiến trình xây dựng Đảng về đạo đức. Trong nhiều bài nói, bài viết, Người nhấn mạnh rằng “đạo đức cách mạng không phải từ trên trời rơi xuống”, mà là kết quả của quá trình rèn luyện lâu dài, liên tục, không ngừng nghỉ. Quan điểm này có ý nghĩa lý luận to lớn trong việc định hướng cho công tác giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, đảng viên; đặc biệt là trong việc xây dựng phẩm chất chính trị, đạo đức và năng lực hành động của đội ngũ cán bộ, đảng viên trong bối cảnh hội nhập, toàn cầu hóa, và những thách thức ngày càng tinh vi từ các thế lực thù địch.

Thứ tư, tư tưởng quét sạch chủ nghĩa cá nhân là cơ sở lý luận để khẳng định bản chất nhân văn, tiến bộ của đạo đức cách mạng Việt Nam, có ý nghĩa lý luận trong việc hình thành phương pháp đấu tranh với chủ nghĩa cá nhân. Trong khi chủ nghĩa cá nhân đề cao cái “tôi” ích kỷ, vị kỷ, thì đạo đức cách mạng theo tư tưởng Hồ Chí Minh đề cao tinh thần “vì mọi người”, vì nhân dân, vì Tổ quốc. Điều này không chỉ tạo nên sự đối lập rõ ràng giữa đạo đức mới và đạo đức cũ mà còn khẳng định sứ mệnh lịch sử của Đảng trong việc cải tạo con người, xây dựng lối sống mới, nhân cách mới, phù hợp với chế độ xã hội chủ nghĩa. Như vậy, đạo đức cách mạng trở thành vũ khí tư tưởng để đấu tranh và loại bỏ chủ nghĩa cá nhân, củng cố lòng tin và bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên.

Tóm lại, quan điểm Hồ Chí Minh về quét sạch chủ nghĩa cá nhân là một trong những trụ cột lý luận quan trọng để xây dựng hệ thống tư tưởng đạo đức cách mạng Việt Nam. Nó góp phần củng cố nền tảng tư tưởng của Đảng, định hướng rõ mục tiêu rèn luyện con người mới xã hội chủ nghĩa và nâng cao bản lĩnh chính trị, đạo đức, năng lực thực tiễn cho cán bộ, đảng viên. Trong bối cảnh hiện nay, khi những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân đang ngày càng tinh vi, biến tướng trong cả tư tưởng, hành vi, lối sống và quan hệ lợi ích, thì những tư tưởng lý luận ấy càng có giá trị soi đường, dẫn dắt hành động, là nền tảng để Đảng ta tiếp tục đổi mới, chỉnh đốn, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu.

2.2. Ý nghĩa thực tiễn

Trong bối cảnh hiện nay, khi Đảng Cộng sản Việt Nam tiếp tục sự nghiệp đổi mới toàn diện đất

nước, xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, thì những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân vẫn là một nguy cơ hiện hữu, tác động tiêu cực tới phẩm chất đạo đức, hiệu quả hoạt động và uy tín của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Do đó, tư tưởng Hồ Chí Minh về quét sạch chủ nghĩa cá nhân không chỉ có giá trị lý luận mà còn mang ý nghĩa thực tiễn sâu sắc, trực tiếp định hướng cho việc nâng cao đạo đức cách mạng trong cán bộ, đảng viên - những người giữ vai trò then chốt trong bộ máy lãnh đạo và quản lý đất nước.

Trước hết, trong thực tiễn đời sống chính trị - xã hội nước ta hiện nay, tư tưởng Hồ Chí Minh là kim chỉ nam trong việc giáo dục, rèn luyện, và tự soi rọi đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên. Khi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống và những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” còn diễn ra ở một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, thì việc nhận diện rõ bản chất, biểu hiện và tác hại của chủ nghĩa cá nhân theo tư tưởng Hồ Chí Minh sẽ giúp các tổ chức Đảng và từng cá nhân có căn cứ cụ thể để tiến hành kiểm điểm, tự phê bình và phê bình một cách thẳng thắn, trung thực và hiệu quả. Hồ Chí Minh từng nhấn mạnh: “Phải quét sạch chủ nghĩa cá nhân như quét rác trong nhà mình”. Điều đó đặt ra yêu cầu thực tiễn về tính chủ động, thường xuyên trong giáo dục chính trị - tư tưởng, gắn chặt với rèn luyện đạo đức, nhằm làm trong sạch đội ngũ cán bộ của Đảng.

Thứ hai, trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, tư tưởng Hồ Chí Minh về quét sạch chủ nghĩa cá nhân có ý nghĩa như một “chuẩn mực hành động”, giúp nhận diện và khắc phục các biểu hiện lệch lạc về đạo đức, đồng thời nâng cao tính tự giác, tinh thần trách nhiệm và đạo đức công vụ của cán bộ, đảng viên. Những biểu hiện mà Hồ Chí Minh đã chỉ ra - như bệnh tham lam, kiêu ngạo, hiếu danh, lười biếng, thiếu kỷ luật, óc địa phương, óc lãnh tụ... - cho đến nay vẫn còn nguyên giá trị cảnh báo, có thể thấy rõ trong các vụ án tham nhũng, lợi dụng chức vụ, trục lợi cá nhân, vi phạm nguyên tắc tập trung dân chủ, mất đoàn kết nội bộ... Việc vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh để soi chiếu, đánh giá phẩm chất đạo đức cán bộ không chỉ góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ mà còn củng cố lòng tin của

nhân dân với Đảng, là điều kiện để giữ vững vai trò lãnh đạo và cầm quyền của Đảng trong giai đoạn mới.

Thứ ba, trong công tác phòng, chống tham nhũng - một cuộc đấu tranh cam go, lâu dài và quyết liệt - tư tưởng Hồ Chí Minh về quét sạch chủ nghĩa cá nhân có giá trị như một nền tảng tư tưởng và hành động. Trong nhiều bài phát biểu, Hồ Chí Minh đã cảnh báo rằng: một khi cán bộ có quyền mà không có đạo đức cách mạng, không có ý chí diệt trừ chủ nghĩa cá nhân, thì sẽ dễ sa vào con đường tham ô, quan liêu, lãng phí. Những cảnh báo đó đã được thực tiễn chứng minh. Vì vậy, để công cuộc phòng, chống tham nhũng đạt kết quả bền vững, không chỉ cần pháp luật nghiêm minh mà còn phải kết hợp chặt chẽ với việc giáo dục đạo đức, nâng cao “sức đề kháng” trước cám dỗ vật chất và danh lợi cho cán bộ, đảng viên. Đây cũng là nội dung cụ thể hóa tư tưởng Hồ Chí Minh trong việc “xây đi đôi với chống” - xây dựng phẩm chất cách mạng, đạo đức mới, gắn liền với việc bài trừ triệt để biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân.

Thứ tư, tư tưởng Hồ Chí Minh còn là định hướng thực tiễn cho việc xây dựng văn hóa Đảng - một thành tố quan trọng để nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng trong điều kiện Đảng cầm quyền. Văn hóa Đảng, về bản chất, là văn hóa chính trị, văn hóa đạo đức được kết tinh từ lý tưởng, mục tiêu, phương pháp lãnh đạo và phong cách của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Một Đảng vững mạnh về văn hóa là Đảng có bản lĩnh chính trị vững vàng, có đội ngũ cán bộ trong sạch, gương mẫu, lấy đạo đức cách mạng làm nền tảng hành xử. Do đó, cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân chính là quá trình thanh lọc để văn hóa Đảng không bị vẩn đục bởi chủ nghĩa vị kỷ, lợi ích nhóm, cục bộ địa phương - những mầm mống nguy hại đe dọa sự tồn vong của một Đảng cách mạng.

Kết luận

Quan điểm Hồ Chí Minh của về chủ nghĩa cá nhân và yêu cầu phải quét sạch không chỉ là những cảnh báo mang tính đạo đức đơn thuần, mà còn thể hiện tầm nhìn sâu sắc của một nhà cách mạng vĩ đại đối với bản chất của quyền

lực, đạo đức và sự tồn vong của một Đảng cầm quyền. Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Hồ Chí Minh luôn nhấn mạnh rằng, chủ nghĩa cá nhân là một trong những nguyên nhân hàng đầu dẫn đến tình trạng thoái hóa, biến chất của cán bộ, làm suy yếu vai trò lãnh đạo của Đảng và đe dọa trực tiếp đến uy tín, năng lực cầm quyền của Đảng Cộng sản Việt Nam. Người khẳng định: chủ nghĩa xã hội không thể thành công nếu không loại bỏ triệt để chủ nghĩa cá nhân.

Trong bối cảnh hiện nay, khi đất nước đang tiếp tục công cuộc đổi mới, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân càng trở nên tinh vi, khó nhận diện hơn. Tham nhũng, lợi ích nhóm, lạm dụng quyền lực, suy thoái đạo đức... vẫn là những vấn đề nhức nhối trong một bộ phận cán bộ, đảng viên. Điều đó cho thấy, tư tưởng Hồ Chí Minh về chủ nghĩa cá nhân và yêu cầu nâng cao đạo đức cách mạng vẫn còn nguyên giá trị, là kim chỉ nam để xây dựng một đội ngũ cán bộ “vừa hồng, vừa chuyên”, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín để gánh vác nhiệm vụ cách mạng trong thời kỳ mới. Quét sạch chủ nghĩa cá nhân, như Hồ Chí Minh từng ví von, là một quá trình “rửa mặt hằng ngày” - nghĩa là phải thực hiện thường xuyên, liên tục, từ việc tự giác tu dưỡng của mỗi cán bộ đến việc hoàn thiện cơ chế kiểm tra, giám sát, xử lý nghiêm minh các vi phạm. Đây là cuộc đấu tranh giữa cái thiện và cái ác, giữa đạo đức cách mạng và những thói hư tật xấu, giữa lý tưởng vì dân và chủ nghĩa vị kỷ. Vì vậy, thực hiện tốt tư tưởng của Người không chỉ góp phần nâng cao chất lượng tổ chức Đảng, mà còn là điều kiện tiên quyết để giữ vững niềm tin của nhân dân, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng và đưa sự nghiệp cách mạng đến thành công trọn vẹn.

Tài liệu tham khảo:

Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội Đại biểu Toàn quốc lần thứ XIII, tập 1, tập 2, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.

Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, tập 5, 11, 12, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.

Vũ Thị Thanh Tình (2021), Tư tưởng nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân của Hồ Chí Minh và vận dụng vào xây dựng đảng về đạo đức hiện nay, Luận án Tiến sĩ Chính trị học, Đại học KHXH&NV, Đại học Quốc gia Hà Nội.